

Nr 2 2016

KUSTPOSTEN

— *Organ för KA 2:s Kamratförening* —

KUSTPOSTEN

Organ för KA 2:s Kamratförening

Nr 2 2016 årgång 80

Utges av KA 2:s Kamratförening

Ansvarig utgivare: Peter Glimvall

Redaktionskommitté: Peter Glimvall, Kent Alritzson,
Gustav Karlsson, Olle Melin, Tommy Erlandsson och
Ulf Sejlert.

Layout: Dag Åshage
telefon: 0455-482 18

Rundvandring på
Kungsholms fort i samband
med ordförandeträffen
Foto Kent Alritzson

Omslagsbild:

Kamratföreningen styrelse

Ordförande: Peter Glimvall
Vice ordförande: Kent Alritzson
Sekreterare: Kent Alritzson
Vice sekreterare: Yvonne Wirbrand
Kassör: Sune Persberg
Ledamot: Göran Göransson
Suppleanter: Olle Melin
Erling Holmberg
Klubbmästare: Lars Iger
(adjungerad till styrelsen)

Kamratföreningens adress

KA 2:s Kamratförening
Box 527
371 23 KARLSKRONA
Telefon: 0455-47542 (v sekr)
epost: yvonne.wirbrand@telia.com
Postgiro: 9 80 67 - 2
Bankgiro: 5584-9483
Medlemsavgift: 125 kronor

Kamratföreningens utbud av KA-produkter

Medlemsnål	45:-
Slips KA 2	50:-
Slips KA	50:-
Livrem	120:-
Manchettknappar KA	150:-
KA 2 Idrotthistoria, Nattlig patrullorientering	30:-
Eskil Nyström och Marinens Hemvärnsmusikkår Kassett	60:-
Vykort Kungsholms fort (4 st)	10:-
Vykort Rosenholm (3 st)	10:-
CD Karlskrona Kustartilleriregemente	100:-

Ring kassören Sune Persberg för beställning
telefon 0455-274 56

Varorna levereras, när betalning skett.

Om varorna skickas tillkommer porto minst 20 kronor.

Plusgiro: 98067 -2

Bankgiro: 5584-9483

Bildhäfte om KA 2

förläggningsplatser

Häftet kostar 60 kr och vill Du ha det
hemskickat tillkommer porto om 10
kronor. Du kan beställa genom att sätta
in 70 kr på postgiro 97 05 88-0

Gräsvik och dess historia

Boken kostar
60 kronor plus porto

Befästningspark Karlskrona

Boken kostar
50 kronor plus porto

KA 2-boken

kostar 100 kronor
plus porto
60 kronor

KA 2 kamrater

Då är vi framme vid juletid igen och denna period är för de flesta av oss hektisk på alla sätt. Det är mycket som skall hinnas med och fixas till innan julefriden äntligen tar vid när juldagsmorgon glimmar. Ett trevligt inslag för många av oss denna tid är att träffa kamrater i samband med firandet av lillejul eller någon annan julavslutning. Då blir det tid över för samtal, minnen, skratt, men även för eftertanke, vemod och saknad. För oss i kamratföreningen kan vi summera ett år som i stort följt traditionen. Höstterminen inleddes med en gemensam grillfest med Flottans män på Skönstavik och avslutades med ett mycket uppskattat och välbesökt höstmöte på Sjöofficersmässen. Kamratföreningen har också varit representerat med fana och en mindre fanvakt i samband med firandet av första advent i Kungl. Amiralitetskyrkan. Ett annat inslag har varit en ordförandeträff med representanter från alla KA kamratföreningar, KA5 kamratförening undantagen. Om denna ordförandeträff rapporteras i en särskild artikel, men jag vill redan här anmäla att vi gör ett försök med att återuppta de årliga KA kamratföreningsträffarna igen. 2017 står Vapenbröderna som värd för den första återträffen som genomförs i samband med regementets dag i början av september. Vi hoppas på god uppslutning så att denna tillfälligt avsomnade tradition kan återuppväckas. I så fall står vi i KA2 kamratförening som värdar 2018.

Men det är även nationellt och globalt mycket som skall fixas till innan världsfriden kan ta vid. Jag måste erkänna att det i nuläget ser ut som om det kommer att dröja ett bra tag innan vi är där, om vi någonsin kommer dit. I dagsläget snurrar spiralen snarast åt fel håll och världsläget försämras nästan dag för dag.

När traditionellt återhållsamma både svenska och finska medier börjar uttala sig skeptiskt om relationerna till Ryssland inser man att det säkerhetspolitiska klimatet i vårt närområde har kärvat till sig ordentligt. Redan 2010 påvisade general Karlis Neretnieks Gotlands absolut centrala roll för samtliga militärpolitiska aktörer i mellersta och södra östersjöområdet. Hans budskap negligerades i årtal av alla svenska politiska partier, försvarsberedningar, försvarsministrar och försvarsbeslut. Först under innevarande år tycks budskapet ha fått någorlunda fotfäste i regering och riksdag: Den som behärskar Gotland dominerar också hela regionens luftrum och sjöförsvaret.

Fördubblad försvarsbudget, luftvärn på Gotland – och flera ambulanser och brandbilar för att klara av flyganfall mot Sverige. Det är tidigare ÖB Bengt Gustafssons akuta recept för att hantera den upptrissade säkerhetssi-

tuationen kring Östersjön. Samtidigt har Försvarsmakten i närtid övat för ett scenario där Sverige dragits in i krig – efter att Ryssland angripit ett grannland i vårt närområde. I den ryska militärenklaven Kaliningrad, mer känt som Ostpreussen i vår historia, uppges nu robotsystemen S-400 och kärnvapenbärande Iskander ha permanentats tvärt emot vad landets militärledning först hävdade. Dessutom har ryska statsmedier rapporterat att tung kustrobot av typen Bastion placeras i området.

På tal om minnen och eftertanke, är det säkert många av er som likt mig själv minns den epokgörande försvarsfilmen ”Förebudet” som fick stor uppmärksamhet när den släpptes för snart 30 år sedan. – Dagens skärpta säkerhetsläge gör att filmen har blivit aktuell igen, men det är en helt annorlunda värld vi lever i nu, säger regissören Nils-Eric Renske.

Särskilt intressant för oss Kustartillerister är naturligtvis att Gotland återigen försvaras av det kustrobottsystem som skrotades år 2000. Mike Winnerstig, säkerhetspolitisk analytiker på FOI, säger att beslutet är symboliskt, men inte oviktigt, och gör att Sveriges försvarsförmåga tas på större allvar. Kustrobottbatteri 90 med förmåga att nå mål långt ute till havs skrotades som vi minns år 2000, men har nu återupplivats av Försvarsmakten. Det har blivit möjligt efter att man bland annat samlat ihop delar från museum där vapnen förvarats den senaste tiden.

Ja kamrater, det är inte utan att man tar sig för pannan och undrar hur många gånger samma misstag skall göras om och om igen. Sverige ligger militärstragiskt där det ligger bland annat gränsande till ett Ryssland med ständigt återkommande stormaktsambitioner. Vi behöver ett nationellt försvar med muskler och krigsavhållande förmåga. För egen del kan jag konstatera när jag närmar mig pensionsåldern, att jag under hela min yrkesverksamma tid tjänstgjort i en försvarsmakt som ständigt varit utsatt för nedskärningar för att slutligen närmast sig en nivå som är helt otillräcklig. Nu, med drygt ett år kvar till pensioneringen, ser det ut som om trenden äntligen vänt. Min förhoppning är att yngre och blivande kollegor istället får vara med att återuppbygga den försvarsmakt Sverige så väl behöver och är skyldig sina medborgare och vår omvärld att upprätthålla.

Kamrater, avslutningsvis vill jag önska er alla, era nära och kära, en riktigt härlig, stämningsfull och avkopplande julhelg och ett gott nytt år. Jag hoppas också på ett återseende 2017 i samband med någon av de alla aktiviteter som kamratföreningen arrangerar.

Peter Glimvall

Jag minns mitt ljuva 50-tal

Del 3

Den här minnesrunan handlar om ”rörliga” d.v.s KA2:s andra bataljon, mestadels förlagd till Oskarsvärn. Jag är dock väl medveten om att 50-talet kunde upplevas även på andra enheter av KA2, och därvid skapa minnesbilder lika skarpa och intensiva som dem jag nu presenterar.

För ”rörliga” var det en förändringens tid; materielen utvecklades, pjäserna fick gummihjul, de gamla Skodorna försvann och ersatts av TVC med nya, starkare motorer. Radarn blev ett självklart inslag i utrustningen, begreppet mätstationstropp föddes, signalutrustningen utvecklades. Sortimentet utökades, från Göteborg kom de väldiga 21:orna. All rörlig utbildning inom KA skulle ske på KA2.

Bataljonen fick ny chef, gamle Hilder försvann och ersattes av Sten Berndes. Denne ansåg att bataljonen var vanskött och att han var kallad att sätta den i stånd igen. Med hjälp av sina två unga adjutanter, löjtnanterna Fernander och Hansén startades ett helt nytt utbildningsprogram. Fritidsproblemen försvann (liksom fritiden). Arbetstidsreglering kom först 10 år senare. Nu var den ett okänt begrepp. 70 – 80 arbetstimmar i veckan var inte ovanligt sommaren 1952. Trupptraktamente utbetalades därmed flitigt, 3:50 kr per dag, tror jag att det var. Två somrar, 1953 och 1954 sköt vi för skjutskolan. Skolan var förlagd till västkusten och nu gällde det att skaffa bostad till skolans och batteriets befäl. Det var inte lätt, det fanns faktiskt vanliga turister också. En del underbefäl hamnade i skolan i BUA och en del nere i batteriområdet, där fanns några övergivna fiskarstugor. Den mest exklusiva bostaden tilldelades två löjtnanter, Juhlin och Lundell. De var förhoppningsvis lyckligt ovetande om att de faktiskt bodde i ett ombyggt hönshus.

Vår centralort var Åsa men även de flesta av Hallands samhällen blev väl kända för oss. Med fri tillgång till fordonsparken kunde vi även på fritiden göra utflykter i omgivningarna. Det kallades att rekognosera för kommande övningar. Vid en sådan utfärd kunde vi besöka ett nöjesfält/dansbana. Denna kväll uppträdde en viss Martin Ljung som rev ner väldiga applådåskor. Väröbacka, Frillesås, Onsala och många andra samhällen fick ofta besök av batteriets befäl. Chefen för skjutskolan, översten Gråberg, hade nog haft synpunkter på dessa utfärder. Han var mycket mån om fordonsparken och var en man av sparsamhet. Några insatser för att höja trivseln för personalen kan jag inte påminna mig att han gjorde.

PS. Löjtnanten Lundell avancerade långt och blev mångårig militärattaché i Paris. Kanske erinrade han sig då och då att han en gång bodde i ett hönshus på Hallandskusten.

Bataljonens hemort var som sagt Oskarsvärn. Det var en mycket trevlig plats även om det mesta var gammalt och nerslitet. Här fanns utrymme för såväl motortjänst som artilleriexercis och även markstridstjänst. För det senare hade vi dessutom Vämöterrängen att tillgå. Umgänget mellan befäl var relativt otvunget, dock kunde det ibland hetta till. Det var när samtalet kom in på bilar. Vi denna tid i vår historia började svenska folket skaffa sig egen bil.

Detta fenomen gällde också befälet på Oskarsvärn. Än den ene än den andre gled in genom kaserngrinden i eget fordon. Där var N E Nyström med sin Ford Prefect – fyra ståplatser - . Där var E Juhlin med sin eleganta Fiat (tror jag) och Gunnar Antonsson med en ljusblå, läcker Simca. Sergeanten Strömbring rattade en väldig amerikanare. Folkvagnen var också företrädd liksom Opel. Det senare märket innehades av Arne Johansson – Skyttejohan – och var en Olympia, årgång -38.

Alla hade uppfattningen att deras bil var den bästa och de flesta kafferaster och håltimmar gick åt till att bevisa detta. Argumenten haglade, för- och nackdelar plockades fram.

Lite längre fram i tiden kom Opel ut med en helt ny modell, bekväm och elegant, men – här var expertisen enig – plåten var alldeles för svag. Minsta beröring kunde åstadkomma stora bucklor i karossen, sas det.

En dag försvann även Sten Berndes, förmodligen nöjd med sitt verk. Istället kom en ung nybefordrad major, Gunnar Sahlin. Hans ledarskap var präglad av en ny tid, nya värderingar. Hans tre P (Puts, Punktlighet och Pålitlighet) blev allmänt gällande på Oskarsvärn. Något av dem kom senare att utbytas av Pistolskytte.

Mycket hände i vårt land som utlöste förundran och diskussioner. Stålfarfar som cyklade, skånepolisen som mördade, DC 3:an och Catalinan som sköts ned, Korea-krig och kommunistjakten i USA. Allt samverkade för att vi skulle känna att vi behövdes. Försvaret var nödvändigt i detta oroliga 50-tal. Inte ens Stalins död och uppror i Östtyskland kunde ändra på detta.

Kjell Silverbark

Höstmöte med KA2 kamratförening

Vad passar bättre en kulen oktoberkväll än ett trevligt höstmöte med kamrater ur KA2 kamratförening? Just så tänkte 40 kamrater som onsdagen den 26 oktober förgadades på Sjöofficersmässen i spänd förväntan inför en givande kväll med glatt umgänge, god mat och intressant föredrag. Under samlingen underhöll i vanlig och uppskattad ordning KA2-oktetten med inspirerande musik, och avslutade sedvanligt med marschen "KA2-kamrater" som är tillägnad överste Roland Hultgren.

Efter musikunderhållningen satte vi oss till bords vid ett vackert dukat långbord i stora matsalen och undfångades därstädes en tvårätters supé av högsta klass. Huvudrätten utgjordes av fläskfilé med gudomligt god rödvinssås. Under intagande av förrätten sjöngs också unisont de kända och inom vapnet uppskattade snapsvisorerna "Skål – vem sade ordet" och "Ån en gång därän".

Lagom till kaffet var det så dags för årets föredrag. Det var Tom Olsson från Kungliga Örlogsmannasällskapet som visade och berättade om det unika biblioteket en trappa upp i byggnaden. De kamrater som hade möjlighet följde med upp i biblioteket och fick höra om och se gamla originalpublikationer med flera hundra år på nacken. Utan den minsta tvekan så finns det i vår Örlogsstad en kulturskatt av stora mått, tyvärr okänd för de flesta invånarna.

De kamrater som inte tog sig upp för trappan, samlades i klubbrummet och kunde där i trivsamt miljö berätta och erinra sig minnen från flydda dagar då regementet var vår gemensamma hemvist. Efterhand anslöt kamraterna som deltagit i biblioteket, och samkvämet fortsatte en lång stund in på kvällen.

Det var glädjande att så många kamrater hade möjlighet att samlas denna kväll. Såväl långväga kamrater som kamrater i hög ålder hade tillsammans med oss mer "närboende" lagt annat åt sidan för att få en möjlighet att umgås med vapenbröder och systrar. Äldst denna gång att hörsamma inbjudan var Gösta Olsson. Men under kvällen var vi alla återigen unga, hungriga, engagerade och entusiastiska kustartillerister från regementet som fortfarande lever kvar i våra hjärtan.

Foto: Kent Alritzson

Peter Glimvall

Ordföranden Peter Glimvall håller ett kort välkomsttal

KA 2 Oktetten underhåller med musik under samlingen

Kvällens deltagare tar del av musikunderhållningen

Maten låter sig väl smaka

Flaggan i topp på Donjongen

För 16 år sedan lades Karlskrona Kustartilleriregemente (KA 2) ned.

Diskussionerna var många och uppvaktingarna hos politiker och beslutsfattare hjälpte inte. Beslutet blev nedläggning.

Den 10 september i år samlades 150 tidigare anställda vid KA 2 till en återträff där syftet var att träffas, minnas, informera och eventuellt åter rekrytera någon till Försvarsmakten.

Samling på Kungsbron för transport till Kungsholmsfort. Kaffe i parken där förbrödringen blev enorm. Vissa hade inte träffats på många år och kände inte igen varandra. Presentationer krävdes.

Minnena flödade och filmen från regementets dag 1992 och genomgångarna som hölls i filmsalen spädde på och återväckte många känslor och minnen. Fler filmer och historisk rundvandring på ön var några av programpunkterna. Många drog sig tillbaka i batteriorganisationer och besökte sina gamla instruktörsrum och förläggningar. Tiden gick alldeles för fort och den gemensamma middagen nalkades. Snapsvisan ”Än en gång därän” eka-de i matsalsvalven. KA 2 siste/senaste regementschef Günter Villman talade bland annat om sorgearbetet efter nedläggningen.

Kaffet serverades i parken och därefter återfärd till Kungsbron. Flera fortsatte återträffen på Karlskronas serveringar där minnen och historier flödade in på småtimmarna.

Ett par kommentarer från Facebook. ”Tack för en fantastisk dag. Så kul att träffa alla vänner.” ”Tack, alla. Vilket minne”. ”Stort tack för en fantastisk dag, vilken tillställning och vilket väder.” ”Ett stort tack till er som hade organiserat och förberett detta oförglömliga evenemang. Ett stort tack också till alla er som var där och gjorde dagen till ett minne som aldrig skall glömmas.” ”Tack för en underbar dag tillsammans med alla dessa trevliga KA 2:are. Dagen kunde inte blivit så mycket bättre”.

Tack alla som gjorde denna dag möjlig.

Birger Werner.

Foto: Kent Alritzson

Deltagarna anländer med båtarna till linje 7

En av dagens festarrangörerna på väg att möta upp

Günter Villman, Yvonne Wirbrand och Inger-Maj Gustavsson ansluter

Lars-Olof Larsson och Jörgen Bengtsson dryftar gamla minnen

Det blev verkligen fullsatt till kvällens middag i den fina värnpliktsmatsalen

Mingel i den vackra parken på Kungsholms fort

Den sista regementschefen Günter Villman håller tal vid middagen

Samling inför hissandet av KA 2 Regementsflagga på linje 4

Bernard Gallenmüller, Inger-Maj Gustavsson och Yvonne Wirbrand talar minnen

Deltagarna samlade i filmsalen för information om bland annat vad som händer i Marinen

Dagen slut, och in mot Karlskrona det bär

Krigsövning för sjuttio år sedan

En minutlägningsavdelning skred av.

1946 års krigsövning inleddes i oktober. Efter ett par veckor med formella övningar brakade kriget löst en söndagskväll. Jag tjänstgjorde för andra året, som minor vid 12. kompaniet. Under krigsövningen organiserades kompaniet om till en minutlägningsavdelning, i vilken jag ingick som rorgångare på minutlägningsfartyget MUL 8. Kapten Percy Dalheim var chef, och vidare tjänstgjorde övriga befäl och värnpliktiga i organisationen.

Msl Djärv.

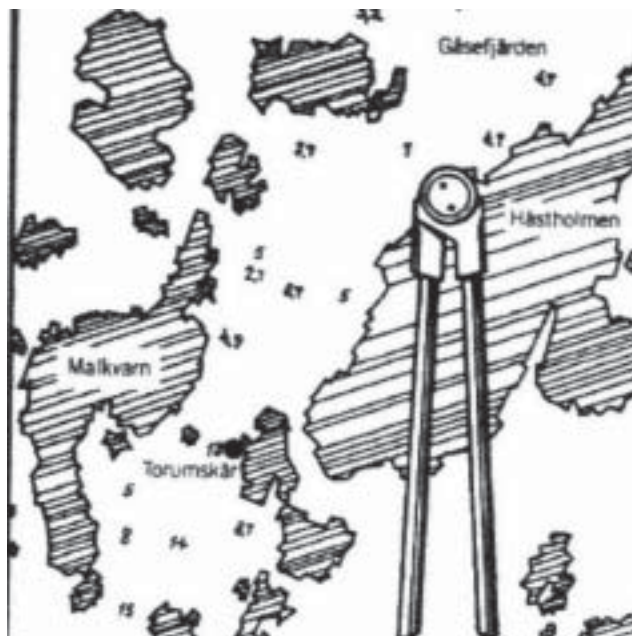
Minutläggare, MUL 7, av den äldre typen.

Klocka 1800, en söndagsafton, lämnade 1946 års minutlägningsavdelning skeppsbrokajen med kurs mot Lång-

ören. Till avdelningen hörde MUL 8, med sergeant Lars Linder som däcksuppbördsman, vilket i praktiken medförde att han förde fartyget då ingen av avdelningens officerare tog befälet.

Motorslupen Djärv tillhörde också, med överfurir Melker Gustafsson som båtchef. Ytterligare tillhörde en roddslup som kabelskarvbåt och en speciell roddbåt som minarbetsbåt, vilken kallades "Sofia" och styrdes med bagajåra.

Uppdraget var att fälla minor för att spärra den östra farleden mot fientligt intrång. Vid sidan av detta skulle minutläggaren och motorslupen tidvis uppträda på öppna havet, som fientliga fartyg.

Karta över Gåsefjärden med Östra Håstholmen etc.

Efter ett par timmars gång nåddes destinationshamnen på Långören. Medförande personlig utrustning förflyttades stridsstyrkan till en barack från ofredstiden och in-kvarterades där. Vi fyllde våra madrasser med halm och bäddade i krigsbaracken. Förväntansfullt började vi sedan se oss om och nosa efter fläskos i köket. Till stor besvikelse meddelade den värnpliktige kocken, att styrkan stod utan proviant. Allt som fanns till föda var ett gammalt paket knäckebröd, som blivit kvar från 1945, då beredskapen upphörde. Efter att vaktstyrka organiserats och vakter placerats ut, gick förbandet till sängs jämmerligen hungriga.

För mig blev ingen vila. Omkring klockan 2300 kom vakthavande befälet och meddelade att vedettbåten V14, på infärd till Gåsefjärden, hade kört på ett stengrund och fastnat. Därför skulle två meniga placeras i en bunker på

Vedettbåten V14 vid måldepån på Kungsholmen.

Östra Hästholmen för att bevaka V14, i fall att något olyckligt hände. En värnpliktig minör och jag avdelades, att med våra gevär och en fälttelefonapparat m/37 forslas till vaktstället med en motorslup. Där sov och vakade vi växelvis tills morgonen grydde; utan mat och dryck. V14 blåste inte av grundet; där den stod fast utan risk att vattenfyllas.

Under dagen kom en bogserbåt från varvet, drog fartyget av grundet och förde det till reparation. Jag minns att fartygschefen på V14 var en flaggunderofficer som hette Wahlgren.

Vi, som hade vakat, hämtades och fördes till Långören, där vi kunde glädja oss över att få stilla hunger och törst efter ett händelserikt dygn.

Utan handlingsfrihet i stormens våld.

En dag skulle MUL 8 "gå målgång", vilket betydde att fartyget skulle lämna Långören och fara långt ut till havs, för att sedan föreställa ett fientligt fartyg och hotfullt närma sig Kungsholmen etc. Kustartilleriförsvaret skulle på så sätt övas i att agera mot fientliga spanings- eller anfallsföretag. Kapten Percy Dalheim var fartygschef.

Just då hade oktoberhösten en av sina värsta dagar. Sydvästlig vind om 20 sekundmeter rörde upp havet till en enorm böljegång. Dalheim meddelade till övningsledningen att vädret var olämpligt, och att han inte ville utföra uppdraget. Övningsledaren, en överstelöjtnant och bataljonschef, tog ingen hänsyn till detta utan meddelade kort och klart: "Kör!".

MUL 8, åtföljd av motorslupen Djärv, lämnade Långören och kom snart ut på det brusande havet. Magnifika vågor tornade upp sig mot de två fartygen, som ömsom stegrade sig och ömsom dök mellan jättelika vattenvallar. Situationen syntes olycksbådande. Plötsligt slet sig den stora minkranen på fördäcket och började dansa runt. En andre klass kustartilleriet, Kjell Arnold Johansson, gjorde ett berömvärdt ingripande och lyckades i rätt sekund bringa en kätting om kranen och en pällare och stoppade det livsfarliga svängandet.

Efter en halv timmes färd mot övermäktig sjögång bestämde sig kaptenen i samråd med maskinisten att avbryta färden och vända. Han gjorde ett försök att gira, men misslyckades. Brottsjöarna tvärs fartyget hotade att välta det, och Dalheim tvingades återgå till den tidigare kursen. Nu tycktes han ha förlorat handlingsfriheten. Sjön bestämde – och inte han. Att fortsätta med ursprunglig kurs medförde ännu värre sjögång. En kort diskussion

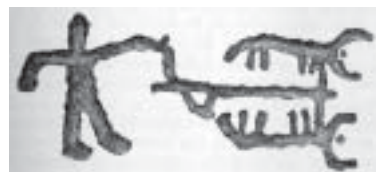
Utklippan med fyr.

mellan chefen och maskinisten följde. De beslöt, att så snart tiden mellan två störtvågor bedömdes tillräcklig, skulle maskinisten snabbt söka vända fartyget genom att köra högsta fart framåt med ena propellern och högsta fart bakåt med den andra. En nog lång vågdal öppnade sig omsider, Dalheim skrek "NU", ångrattarna snurrades blixtnabbt, och MUL 8 började vända förstaven hemåt. Manövern lyckades, och den allmänna gastkramningen släppte greppet. Så gick färden med akterlig vind åter mot Långören, inte ofarligt men ändå säkrare. Så nära en katastrof har jag inte varit mer än då. Sjuttio år har svunnit sedan dess, och jag vet ingen som lever av dem som var med. Jag var yngste man i skansen.

Vädret bedarrade, och några dagar senare, i gryningen, uppträdde MUL 8 som en fientlig sjöstyrka mellan Utlängan och Utklippan. Havet var lugnt, men då noterades en bottenkontakt med grundet Holmbådan.

Detta var den första krigsövning som jag deltog i. Den var händelserik, överraskande och farofylld. Jag upplevde flera förbandsövningar under årens gång; somliga ganska gråtråkiga och ingen denna lik.

Gustav Karlsson Walles

En hyllning till våra föregångare i Ars Poetica – poesikonsten.

Till mull och aska lades de i glömskans gifter, som täljde för oss, utan bokstäver och alfabet, med brons mot berg likt hållristningstapeter, om sina dagar, tankar och bedrifter

Så kunde de med mejslade figurer på hållar omkring rikets arkipelager förtälja hur de fick förråd och lager och kunde blidka gudarna med böneturer.

Gustav Karlsson Walles

Statens kaka är liten men säker

Nils Petter Lindström från Grevie tjänstgjorde i Skärgårdsflottans Lantvärn ombord i kanonslup ur Stockholmseskadern. Han var med vid striderna i Ratan, Resvägen och årtal stämmer med verkligheten. Upplevelser och övriga personer är uppduktade av mig.

När Ryssland anföll Finland 1808, blev Sveriges reguljära armé i behov av förstärkning. En förordning om att upprätta ett lantvärn tillkom och plikten gällde ogifta män i åldrar 18 – 25 år. Lantvärnet kom att bestå av 30 000 man.

Lantvärnet var dåligt utrustat och bestod av unga män, som ryckts iväg från sina hem för att strida långt borta. Den dåliga utrustningen och den ringa erfarenheten från krig gjorde, att lantvärnet led stora förluster framförallt genom sjukdomar.

Sveriges stormaktssaga tog slut 1809. Det var sista gången Sverige var med i ett fältslag på svensk mark.

Slaget vid Sävar och träffningen i Ratan.

Det var det blodigaste slaget under vårt finska krig mot Ryssland och det var ett avgörande slag. Vid fredsförhandlingarna fick Sverige i stort sett sina nuvarande gränser.

Carl Bertil Lundvall

Minkriget i Östersjön 1914-1915

Örlogskapten Gunnar Möller vid 4.sjöstridsflottiljen är inte bara sjöofficer utan också en framstående forskare. Han har sedan början på 2000-talet forskat kring världskrigens minkrigsverksamhet och detta har utmynnat i en bok, Minkriget i Östersjön 1914-1915. Det är en bok med hela 53 kapitel och den kan användas som ett referensverk, som inte behöver sträckläsas. Boken är så bra utplagd, att man kan läsa om enskilda händelser, geografiska områden, de inblandade nationerna m.fl. parametrar.

Minkrigsföringen är grym och påverkar inte bara de krigförande och neutrala staterna utan kanske främst den civila sjöfarten, vilken har den största betydelse för en nations folkförsörjning.

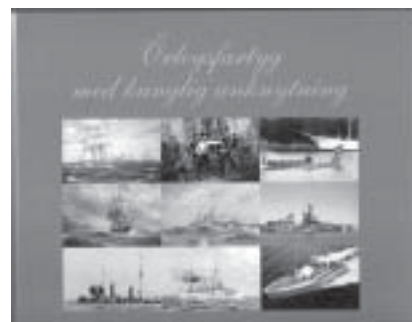
Boken är skriven med ett enkelt språk, som gör boken lättläst. Den är späckad med fakta och har ett utmärkt bildmaterial.

Författarens forskning har gett en mycket värdefull bok om minkriget under första världskriget, en verksamhet som ännu idag påverkar flottans verksamhet genom de minförstörelseoperationer, som genomförs och som kommer att fortsätta. Gunnar Möller och Columbus förlag.

ISBN 978-91-8561731-9

Stöd från Kungl. Örlogsmannasällskapet, Delegationen för militärhistorisk forskning och Sjöhistoriska samfundet (Forum Navale skriftserie nr 57).

Olle Melin

Örlogsfartyg med kunglig anknytning

Boken är ännu en i Magnus Ullmans förnäma produktion. Det handlar om nio kungligheter, som alla mer eller mindre haft en kärlek till flottan och i många av fallen haft en direkt koppling till vapenslaget. De kungligheter som porträtteras är Gustaf III, brodern Hertig Karl, Oscar I, Oscar II, Gustaf V, drottning Victoria, prins Wilhelm, Prins Bertil och slutligen vår nuvarande kung Carl XVI Gustaf. En inledning beskriver tiden för svenska flottans bildande 1522 fram till dagens flotta.

I de olika kapitlen redogörs kungligheternas koppling till olika fartyg, det kan vara genom namn, tjänstgöring eller på annat sätt. Vidare finns sambandet mellan kungligheten, fartyget och samtidshistoria. Allt detta ger en spännande och intressant läsning.

Boken har en mycket påkostad och elegant layout, men det som kanske imponerar mest är 114 bilder, de allra flesta av mycket hög klass.

Boken kan verkligen rekommenderas till alla älskare av flottan och dess verksamhet. Bokförlaget Magnus Ullman, Stockholm. ISBN 978-91-639-0601-5

Olle Melin

Öresundsbronns högbrodel. Karlskronavarvets största stålprojekt

Varvshistoriska föreningen i Karlskrona har sedan bildandet producerat ett femtontal publikationer om varvets historia, om verksamhet och om människor. Nu har ännu en bok kommit och den handlar om varvets medverkan i byggandet av Öresundsbron, där varvet fick i uppdrag att bygga högbrodelen. Detta var varvets största stålprojekt någonsin och arbetet pågick under några år. Detta var något nytt och spännande och man lyckades mycket bra med uppdraget.

En arbetsgrupp om sju personer, där alla utom en var med och byggde, har sammanställt en bok om hela processen, från planeringsarbetet till invigningen år 2000. Det är en mycket intressant läsning med många bilder och med många av dem, som var med.

Boken kan köpas direkt från Varvshistoriska föreningen.

Ring Bo Lindahl, 0705-549642.

Priset är 150 kr. Portokostnad tillkommer.

Varvshistoriska föreningen i Karlskrona. ISBN 978-91-639-2084-4

Olle Melin

I vapenrock och linnebyxor - under Gustav V:s och Per Albins beskydd

En något udda bok på denna sida, men mycket intressant och läsvärd. Vilhelm Moberg Sällskapet har som årsbok utgivit en faximilutgåva av den bok, som gavs ut 1924 på Skämttidningen Smålänningens förlag. Den är en bearbetad version av den bok, som gavs ut på Mobergs eget förlag 1921 under författarnamnet Ville i Momåla.

Denna bok har kompletterats med de sidor i *Berättelser ur min levnad* där Moberg kommenterar militärhumoresker och berättar om deras tillkomst. Moberg är inte helt sanningsenlig, när han skriver att *I vapenrock och linnebyxor* är hans första bok. Romanen *Prinsessan på Solklinten*, också med författarangivelsen Ville i Momåla, trycktes visserligen inte i bokform förrän 1922, den var färdigskriven i maj 1919 och publicerades i flera tidningar som följetong.

Året 1921 blev det ett oönskat avbrott för journalisten Moberg. Han kallades in till Kronobergs regemente i Växjö för att göra värnplik. För den pacifistiske och rebelliske Moberg var detta knappast en idealisk plats. De upproriska tankarna fick honom att skriva en rad kåserier, där han driver med den militära disciplinen. Tillfälle att skriva fick han, när han satt i arresten, vilket hände

ganska ofta. Den första utgåvan sålde han påpassligt till sina kamrater, när de lämnade regementet efter fullgjord utbildning. Upplagan tog snabbt slut och några år senare, 1924, gavs denna bearbetade version ut.

Boken är mycket läsvärd och ger en inblick på, hur det var på mitt regemente för nästan 100 år sedan. En avkopplande och humoristisk bok med delvis svart humor. Språkbehandlingen ger klart besked om, att det var en framtida stor författare som höll i pennan.

Boken har förord av Ingrid Nettervik, ordförande i Mobergsällskapet och ges ut i samarbete med Vilhelm Moberg Sällskapet. Carlsson Bokförlag 2016. ISBN 978- 91-7331- 804- 4.

Stellan Andersson

Femörefortet. Bråvikens lås

Under åren 1962 till 1975 byggde Fortifikationsförvaltningen 30 st batterier för kustartilleriet. Batterierna fick benämningen 7,5 cm batteri m/57. Nr 3 i serien var batteri Oxelösund, i dagligt tal kallat Femörefortet efter sin gruppering på Femöreshuvud utanför Oxelösund. Batteriet är idag en museianläggning ägd av Oxelösunds kommun.

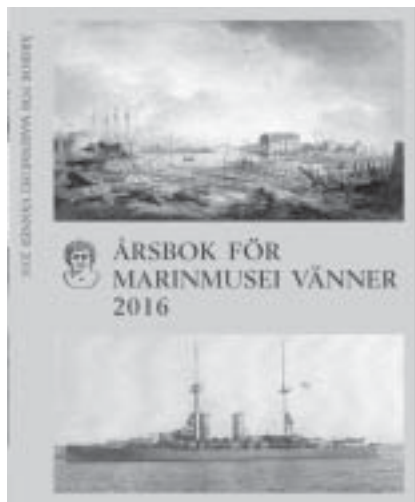
Nu har det kommit en bok om anläggningen. Boken handlar inte endast om själva batteriet utan ger också tillbakablickar kring försvaret av området från medeltiden fram till kalla kriget. Vidare finns att läsa om kustartilleriet i allmänhet och så självklart från byggstart till museum efter nedläggningen.

Författare är Lars Dahlbom, som under många år intresserat sig för militär historia och skrivit böcker och artiklar i ämne. Boken är rikt illustrerad med bra och illustrativa bilder.

Stefan Nilsson Sjösäkerhets AB och Lars Dahlbom.

ISBN 978-91-978923-6-0

Olle Melin

Årsbok för Marinmusei vänner 2016

Den femtiosjätte årgången av Årsbok för Marinmusei vänner har kommit ut och årets innehåll utgörs av ett antal uppsatser i olika ämnen med marin anknytning.

Förre intendenten vi Marinmuseum har översatt från tyskan en hyllningsdikt till Polhemsdockan i Karlskrona. Tillsammans med nödvändiga kommentarer, är ger dikten en intressant läsning.

Sixten Svensson, välkänd profil i flottan, påbörjar i denna upplaga en serie om marina traditioner. Få torde som han behärska detta ämne. Vidare finns en artikel om en löjtnant Wahlboms dagbok, som handlar om slaget vid Hogland och tien omedelbart efter. Artikeln är skriven av Mats Holmer, som också skrivit en artikel om pansar-

skeppet *Sverige*, bakgrunden till bygget, insamlingen och inte minst utnyttjande och taktik tillsammans med *Sveriges* systerfartyg.

Harry Svensson skriver om sjöofficerare vid Karlskrona station och deras utlandstjänstgöring (artikeln är på engelska) och Lennart Törnberg presenterar Veteranflottiljen. Slutligen har undertecknad skrivit ett kapitel om den militära sjukvården och dess lokaler i Karlskrona.

Trevlig läsning utlovas!

Boken är utgiven på eget förlag och kan beställas direkt av denna tidnings redaktör.

Bengt Olof Melin 2016.

ISBN 978-91-979955-3-5

Olle Melin

KA2-are är omöjliga att lägga ned

U-KA 2

U-KA 2 var ett sommarläger för FBU – ungdomar som anordnades av KA2. Dåvarande Milostab Syd uppdrog åt BK att genomföra denna utbildning. Uppgiften delegerades till KA 2. På BK fanns i organisationen en Hv/Friv-avdelning, som ansvarade för hemvärnsutbildning och frivillig utbildning inom försvarsområdet (Fo 15) och kustartilleriförsvaret (BK). På den tiden fanns också Centralförbundet för befälsutbildning, CFB, som nu motsvaras av Frivilligutbildarna. Som synes var många inblandade.

ur många känner till detta och kommer ihåg vad det var?

HJo, jag gör det helt plötsligt. Jag blev påmind, när jag sporde att frivillig värnplikt skall införas. Det skorrar lite i mina öron, ”plikt” och ”frivillig”. Men just ordet frivillig, fick mig att minnas de fyra åren, på sent 1970-tal och i början på 80-talet, då jag var chef på U-KA 2 lägret på Grebbegården och därefter Kungsholmen. Jag blev tillfrågad av Hans Assarsson och bestämde mig för att åtaga mig uppgiften. Jag var då i 40-årsåldern och tjänstgjorde på centrala befälsgruppen i regementsledningen och hade länge tjänstgjort på trupp. Faktiskt hade jag själv som 15-åring deltagit i en FBU-kurs i Köpingsvik på Öland, som leddes av personal från I 11.

Det var många KA 2-befäl som var intresserade att

tjänstgöra på lägret, två veckor i juli månad, på bästa semestertid. Det rörde sig om 80-talet pojkar i övre tonåren, som deltog varje år. Flickor fick tyvärr inte vara med på den tiden.

Hans Assarsson var adjutant, Per Anglert och Christer Sandberg, hade hand om Grundkursen (GK), Lennart ”Linkan” Lindquist Fortsättningskursen (FK) och Anders Hjertsson LK 1, där man var lite äldre och hade ledarskapsutbildning. Eftersom vi hade mycket båttjänst på programmet, behövdes instruktörer från Muldiv och dessa var, vad jag kommer ihåg, förutom Anglert och Sandberg, Jan-Olof Pettersson (J-O) och Ulf Sejlert, som då ansvarade för alla de båtar vi hade till förfogande - segelbåtar, roddbåtar och motorbåtar. Jag vet att före mig hade Sture Malmgren varit chef och senare tror jag att Alf Sernhed hade uppdraget.

KA 2 hade en FBU-förening som genomförde frivillig befälsutbildning, och då inte bara för ungdomar.

KA 2 Utb-avd planerade för lägret. Det innebar, att när inryckningen till lägret började, var allt förarbete genomfört, som t ex vilka instruktörer som skulle vara med liksom resursplaneringen, inbjudan och information till deltagarna.

Inryckningen skedde på en fredag och lägret pågick sedan i två veckor med utryckning på fredagen i andra veckan. Under de här veckorna rådde det en intensiv

Fr v Bengt -Göran Lexhagen, Christer Sandberg, Lennart Lindquist. Matrast under båttåget.

En fortsättningskurs under ledning av Lennart Lindquist i grön uniform

verksamhet och för det mesta under fina väderförhållanden. Med andra ord, det var full rulle från början till slut. Vi körde enligt rutinerna för den vanliga vpl-utbildningen, dvs revej kl 0600 och tapto kl 2200. Däremellan hade vi ett förmiddagspass, ett eftermiddagspass och jag tror vi hade kvällstjänst flertalet dagar. Det gällde att utnyttja tiden. Eleverna var ju där för lära sig så mycket som möjligt som förberedelse för värnplikt och kanske yrkesofficersutbildning. Intresset och entusiasmen var det inget fel på. Ibland fick vi nästan lägga band på deras iver. Det var mycket båttjänst, segling, rodd och bad, skolskjutning gevär m/96 med tillhörande vapenkunskap och vapenvård inte minst.

Fysisk träning hade vi varje dag, som t ex terränglöpning, om man nu kan kalla fortrundan för det, orientering och gymnastik. På programmet hade vi också mtrl-kunskap, allmänmilitära ämnen samt ledarskap och instruktörstjänst (It). Vi lärde ut tältslagning, försvarets organisation, sjukvårdstjänst och jag tror också att lite exercis fanns med. Däremot förekom ingen stridsutbildning.

Stor vikt lades vid inre tjänst (In) - bäddning, städning, persedelvård, med andra ord, ordning och reda. Uppställningar var vanligt, för att visa hur viktigt det var att passa tider. Grundmålsättningen var att bli bra på att samarbeta och att ta hänsyn till varandra.

Vi var ytterst vaksamma på att inget kamratförtryck förekom.

Höjdpunkterna var dels en heldagsövning i form av ett båttåg i skärgården, med allt vårt flytetyg, dels en besöksdag i den mellanliggande helgen. Då kom uppseendeväckande många besökare, anhängiga och intresserade, för att ta del av lägerverksamheten.

Det var nästan som en mini-”Regementets dag.”

Dessbättre hände aldrig några incidenter eller olyckor.

Något år utbröt ett häftigt åskoväder under båttåget. En del materiel tog stryk, men inga personer blev skadade. Alla blev en upplevelse och erfarenhet rikare.

Det kunde hända någon gång, att vi fick avbryta kuddkrig. Den fiskeutrustning, som fanns för utlåning på måldepån, kom ofta i avsevärd oordning till chefen för måldepån, Bertil Svenssons förtret.

Jag vet inte vad som hände med lägerverksamheten efter det att jag lämnat regementet och efter nedläggningen av KA 2. Jag misstänker att den fanns och finns kvar i andra former och organisationer. Frivillighet kan inte avskaffas och KA 2:are är omöjliga att lägga ned.

Bengt-G Lex

Med benägen hjälp av Hans Assarsson.

Bilder Lennart Lindquist

För fulla segel i en valbåt (tiohuggare)

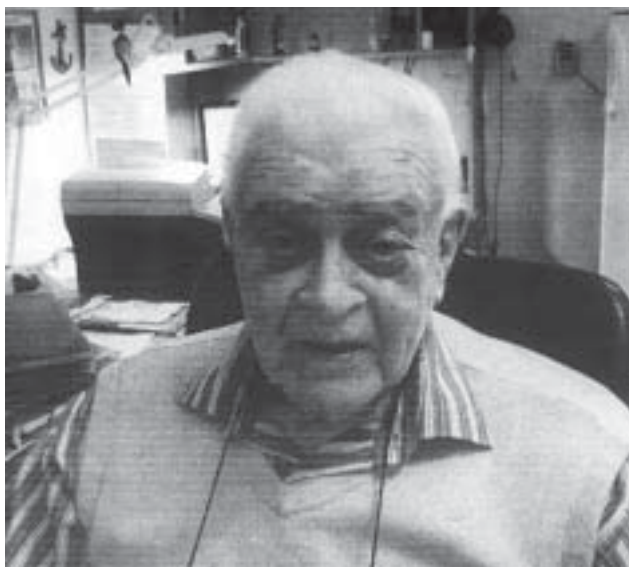
Minnen från min värnpliktstid 1949-1950

Som värnpliktig vid KA 2 blev jag motorskötare i en A-slug med namnet "Djäv". Vid KA 2 fanns tre sådana; de andra hette "Tapper" och "Trygg". I dessa flytetyg satt en motor, en fyrcylindrig Bolander-Munktell om hundra, 4 x 25, hästkrafter, med tändkula. Där var maskintelegraf för ordergivning av önskad manöver.

Vi fick order att bogsera ett kanonmål till havs en natt, då det var lite blåsigt kvällen innan. Målet var en stor flotte med tre dukar på. Detta blev för tungt för den motorn; den fick gå för fullt, för att över huvud taget föra målet framåt. Vi kom ut till den angivna sträckan vi skulle köra. Jag fick dra på ordentligt för att lyckas med vår uppgift. Plötsligt rämnade det förliga toppstycket på motorn och kylvatten sprutade ut i motorrummet. Påfrestningen blev för stor för motorn, och jag fick stänga av de två förliga cylindrarna. Då var bara halva motorn i drift. Vi fick via radio meddela vad som hänt och därmed avbryta bogseringen. Det blev att i mörker och sjögång sakta fara tillbaka till Kungsholmen, där målet skulle ligga till nästa gång.

Där blev "ett djävla liv" om var, när, hur och så vidare. Jag kom i förhör hos en major och höll en "predikan" om det olämpliga i att bogsera så tungt med en sådan motor. Han lyssnade, sedan kompletterade han med att säga: "Ja, inte nog med det. Nu har de tagit C-slugarna till att bogsera snabbmål med. Man får ju inte tag i någon båt när man behöver, djävlar".

Det blev "Regementets dag" under den tiden; vi skulle kört turer med besökare, som det heter, "under stadens

Sten Svensson

broar". Nej, det blev bogsering till Stunholmen, i stället och där invänta ett nytt toppstycke. Där kom några officerare från Marinen ner i maskinen, och de skulle väl bedöma haveriet. Problemet var väl vem som skulle betala skadan, jag eller försvarsmakten. Det blev försvarsmakten.

*Sten Svensson i Vadstena
Värnpliktig f. d.*

*Motorslugen Djäv
på Hasslö varv.*

Den svenska misärens betydelse

Gustav Karlsson 1945.
Polyfoto.

Om jag inte hade varit så fattig, hade jag inte värvat mig till kustartilleriet. Med litet mera pecunia i fars portmonnä hade jag kanske fått läsa i läroverket, tagit studentexamen och kanske blivit officer, om jag hade velat. En studentexamen hade ju öppnat för andra möjligheter, och jag hade gärna blivit lärare; i matematik eller språk.

Men, social födelse- och barndomsstatus påverkade, avgörande, människors utveckling. Efter sex år i folkskolan, hamnade jag i stenhuggarelära, men bröt min fars och hans styvfars stenhuggaretradition och kom omsider som stamrekryt, *kanin*, till KA 2 1945. Stenhuggeriet befann sig i en markant lågkonjunktur på grund av asfalt och betong.

Jag har aldrig ångrat mitt val. Löjtnanten Lennart Knaust var chef för stamrekrytskolan, som var underställd 12. kompaniet av IV. bataljonen. Han skrek och röt, så han var illröd i ansiktet; kanske mera av inre osäkerhet än illvilja, ty han var nog en hygglig människa. Men, han slog vakt om ”den sociala distansen”. - *Noli me tangere!*...

Alternativet till kustartilleriet hade varit fortsatt hårt kroppsarbete, vilket jag kom bort från genom valet att hösten 1945, efter arbete vid ett upphörande brandstationsbygge, söka anställning vid KA 2 – till ”Ett friskt och stärkande liv i skärgården”. En av mina rekrytkamrater sammanfattade fördelarna: ”Tänk, att få gå klädd i skjor-

ta och slips om vardagar...”. Han hette för övrigt Kurt Malte, tillhörde maskinavdelningen och lämnade senare marinen för armén.

Kaptenen Percy Dahlheim var kompani- och skolchef. Ingen vågade ifrågasätta denne bullrande husfars åskauktoritet. Han var omdiskuterad, men mot mig var han alltid hygglig och hjälpsam. Han var även en god pedagog, med förmåga att finna drastiska allegorier. Jag minns en lördagseftermiddag hösten 1945. Rekrytskolan var slut för veckan. Han passerade kompanikorridoren, där jag satt. – Ska du inte åka hem till Rödeby, Karlsson? sporde den mäktige. – Jag har inga pengar, kapten, svarade jag. – Här får du; åk hem nu! sade kompanichefen och gav mig två kronor. Sådant glömmar man icke!

Då var jag ung. Nu är jag gammal vorden, och som representant för kamratföreningen har jag följt många av KA 2-kamraterna till graven, bland andra: Edvin Göransson, Gödock (Gösta Olsson), Allan Arnström, Karl-Erik Karlsson, Sune Bjulemar och Börje Alphen, alla goda kamrater och vänner. Det känns, sorgligt och vemodigt, men Döden tillhör Livet, och när det blir dags en gång, får vi väl kontrollera att Karon kan ”skevra” årorna – ty, det var viktigt för majoren Carl Gustaf Eng, minns jag från Korsö 1948, där han var chef för KA Minskola.

Gustav Karlsson Walles

Snart kommer de

Minns du min historia om ”Göteborgarna” från förra numret? En pluton värnpliktiga från västkusten som råkade hamna i Karlskrona. Det var 1967 och nu tänker de fira 50-årsjubileum i sitt ”kära” Karlskrona. 18 – 21 maj är redan bestämt.

Av plutonens 42 man har redan 20 anmält sig. 9 av dem är tyvärr döda och några har inte kunnat anträffas.

Programmet är redan klart till stor del, vi hoppas på att få besöka Kungsholmen – där de (vi) tillbringade åtskillig tid. De kommer att bo på hotell Angöringen.

Jag ser det som en hyllning till vårt gamla regemente och till VÄRNPLIKTEN som begrepp. Den var kanske inte älskad just då, men nu är det väldigt positiva tongångar. Hoppas att det är så med alla som tjänstgjort vid regementet.

Kjell Silverbark

Utbildning vid
nautisk simulator

Sjöstridsskolan – här skapas Marinens fartygsbesättningar

Vid spisen

Motorhall Vanadis

Verkstaden

Den 1 januari 2005 bildades Sjöstridsskolan, som en central skola för utbildning och vidareutbildning av marinens personal. Huvuddelen av verksamheten är förlagd till Karlskrona. En del, Amfibiestridsskolan, finns på Berga.

Sjöstridsskolan är ett arv från tidigare utbildningsenheter som Örlogsskolorna, Kustartilleriets stridsskola, sedermera Amfibiestridsskolan, samt Marinens officershögskola. Örlogsskolorna bildades i slutet av 1990-talet genom sammanslagning av Berga och Karlskrona örlogsskolor. Marinens officershögskola avvecklades också i slutet av 1990-talet och ersattes då för en kort period av en Sjöstridsskola med kort varaktighet.

Chef för Sjöstridsskolan är överste Per Jenvald och som stabschef tjänstgör kommendörkapten Jan Nordin. Den sistnämnde har välvilligt ställt upp med de uppgifter, som här redovisas.

Förbandsledningen utgörs av en stab med sedvanliga funktioner för bl.a. information, personal, ekonomi m.m.

Den dagliga verksamheten drivs i tre enheter, Utbildningsenheten, Utvecklingsenheten och Försvarsmaktens Dyk- och navalmedicinska centrum (FM DNC). Den sistnämnda enheten införlivades i skolan 2012.

Totalt finns vid skolan cirka 270 befattningar, varav cirka 40 för civilanställda och ett femtontal fast anställda sjömän.

Utbildningsenheten kan man säga ha tre huvudinriktningar – en för stridande verksamhet, en för fartygsverksamhet samt en för officersutbildning och grundutbildning. I den första finns utbildningar för ubåtssystem och alla de discipliner, som har med sjöstrid att göra. Här finns också Amfibiestridsskolan med placering Berga. Vid fartygsavdelningen finns avdelningar för sjösäkerhet, nautisk verksamhet, intendenturtjänst m.m. Här ingår också skonertdivisionen med *Glada* och *Falken* samt skoldivisionen med de fem skolfartygen av Altair-klass.

Brandsläckning

Utvecklingsenheten innehåller förutom metodutveckling även Provturskommandot, där man så småningom ska ge sig på det nya A 26-systemet.

Det tredje benet handlar om utbildning till officer och specialistofficer. Huvuddelen av officersutbildningen äger rum vid Karlberg, men viss del av utbildningen är förlagd till Karlskrona. Samma gäller specialistofficersutbildningen, som delvis sker vid skolorna i Halmstad.

Till denna del finns genomförs också grundutbildningen, som numera är nio månader.

Efter dessa nio månaders utbildning blir man fast anställd sjöman eller soldat. Här har marinen till skillnad från armén haft det betydligt mer förspänt vad gäller rekrytering och benägenhet att bli kvar i systemet. Avgångarna sker ofta på så, sätt, att sjömännen söker vidare till någon officersutbildning och då blir sjömannen ändå kvar i marinen.

På senaste tiden har återinförande av värnplikten diskuterats. Ett sådant system skulle passa flottan dåligt, då man kanske en gång om året måste byta ut en färdigutbildad värnpliktig och börja om från noll.

Lokaler

Sjöstridsskolans lokaler finns på olika platser inom Karlskrona örlogshamn. I samband med att skolan etablerades byggdes ett simulatorhus på Lindholmen samt nya lokaler för dykeriverksamheten. Vidare utnyttjas gamla Flottans sjukhus intill Amiralitetskyrkan. På Lindholmen Söderstierna) finns också sjöräddningsverksamheten, där räddningstjänst, sjukvårdstjänst m.m. genomförs. I övrigt finns lokaler på många ställen inom örlogshamnen. Staben utnyttjar det gamla underofficersbostället från slutet av 1800-talet sammanbyggt med kasern Najaden på gamla Bataljon af Trolle.

Man kan med fog säga, att vid Sjöstridsskolan utbildas och danas den personal, som ska föra marinen in i framtiden.

Olle Melin

I det gamla underofficersbostället från Karlskrona artillerikår huserar i dag Sjöstridsskolans ledning Foto Olle Melin

HMS Arcturus

**Foto
Michaela Linge,
Sjöstridsskolan**

Dyktutbildning

*Stabschefen kommandörkapten
Jan Nordin. Foto Olle Melin*

*Skolchefen överste Per
Jenvald*

Sammanfattning om Sjöstridsskolan

- Chef på SSS är sedan 2014 Överste Per Jenvald
- Skolan har 270 anställda (militära och civila)
- Verksamheten finns i Karlskrona och på Berga i Stockholm
- Utbildar omkring 1000 elever per år från hela Försvarsmakten men främst marinen. Av dessa är drygt 250 heltidsstuderande elever och/eller kadetter
- Ger mer än 500 fristående kurser per år inom det marina området
- utbildar marinens personal: officerare, specialistofficerare, sjömän, soldater och civila medarbetare
- utveckla taktik och strategier för marina operationer
- stödja utveckling av marin materiel
- genomföra utveckling och utbildning inom dykning och marin medicin
- ledning och planering av alla marina övningar

Foto
Michaela Linge,
Sjöstridsskolan

Elevsegling FAK feb 2015

Inomhusbassäng FM DNC

Intermezzo på Lister

Denna händelse utspelar sig på Listerlandet för mycket länge sedan. Det var full krigsövning och mycket folk och många olika förband hade kommit tillstädes. Den hade också lockat till studiebesök från högre staber och skolor.

Ett av dess studiebesök leddes av en ung major, Stefan Furenius. Hans elever var alla på väg uppåt i karriären och besöket var ett viktigt inslag i deras utbildning. Det där med karriären gällde i hög grad också deras chef/ledare.

För att orientera sig på platsen sökte han upp platschefen som hade etablerat sig i ett litet kontor. Vår major stannade framför kontorsdörren, knackade och steg in. Mannen därinne tittade upp, förstod genast ärendet och beredde sig att ge nödig information.

Men plötsligt stelnade hans ansikte, ögonen öppnade sig och blev klotrunda, hakan föll ner och med vidöppen mun försökte han säga något men fick inte fram ett ljud.

I samma ögonblick kände besökaren en tung hand läggas på sin skuldra. Någon hade närmast sig honom bakifrån. En barsk röst hördes; ”ni är häktad, följ med här, inga dumheter, nu är ni fast”.

Så det var bara att följa med. Alla försök att få en för-

klaring strandade. Istället fördes han – nu bevakad av beväpnade soldater – till ett annat kontor. Här kom så småningom förklaringen: Han var alls inte någon major vid Kustartilleriet, han var en infiltratör, en spion och nu tilldelades han namnet Knaslund. Detta förhållande var solklart för den vaksamma fältpolisen som redan gonade sig åt sitt lyckade kap.

Efter långa förhör och med hjälp av majorens förhandlingsteknik och formuleringsförmåga började det gå upp för polisen att det hela var ett misstag och han släpptes fri med en ursäkt.

Vår major avancerade, han blev regementschef och också chef för hela marinbasen. Detta chefskap råkade infalla i en orolig tid med ryskt ubåtsbesök, grodmansjakt och en massa andra tecken på att utländsk makt var intresserad av vår landsända. Det ställde stora krav på chef och beslutsfattare.

Han blev också en mycket aktiv medlem i vår förening. Som ordförande under många år och som – tillsammans med sin fru – flitigt deltagare i möten och resor som föreningen anordnar.

Men någon Knaslund har han aldrig varit.

Kjell Silverbark

Adventvesper i Amiralitetskyrkan första advent

I samband med firandet av första advent medverkade KA 2 Kamratförening med vår fana, och bildade fanborg tillsammans med Flottans Män i Karlskrona och Fredsbaskeraranas lokalavdelning. Kyrkan var välfylld, och hela högmässan präglades av en härlig julstämning med mycket musik och kör- och solosång. Vår fana fördes av undertecknad och medlemmen Björn Wallmert.

Kent Alritzson

Foto: Björn Wallmert

Royal Music – Hans Majestät Konungen 70 år

HMK initierade enligt traditionen sin Förste Hovmarskalk, Hovorganist och Hovtrumpetare att tillsammans med Marinens Musikkår genomföra ett konsertprogram i november 2013, med anledning av konungens fyrtio år på tronen. Programmet, som vi hör på denna skiva, bestod av fosterländsk musik.

Fosterländsk musik, vad är det?. Går man långt tillbaka i tiden, innebar det hyllningar till konungen och käcka marscher, som påminde om nationens stolta förflutna och eggade till nya hjältedåd. Svensksundsmarschen, skivans första spår, är skriven för att återkalla minnet av flottans lysande sjöseger 1790 i kriget mot Ryssland.

Men sådana högstämmda och aktivistiska tonfall är inte det dominerande stämmingsläget i svensk fosterländsk musik. Men redan under 1800-talet kom en annan anda och en mildare mer nostalgisk ton, som framför allt tolkade kärleken till det svenska landskapet och till det svenskaste av allting, sommarkvällen, när aftonstjärnan tänds och allt är stilla och drömskt.

Så här inleder Horace Engdahl presentationen av den CD, som Marinens Musikår uppvaktade vår konung med i samband med majestätets 70-årsdag.

I ett förord skriver filosofie doktor Göran Alm om Musik med kunglig glans, där det framgår, hur mycket musiken betytt för ätten Bernadotte. Två representanter ur ätten, prinsessan Eugénie och Prins Gustaf (Sångarprinsen) är representerade med var sin komposition, Guds frid respektive Till Aftonstjärnan.

I övrigt finns de kända fosterländska sångerna Land Du välsignade, Sverige, Du gamla Du fria samt Kungssången med, den senare i sju variationer. I övrigt innehåller skivan svensk musik av våra stora kompositörer Hugo Alfvén, August Söderman, Lars-Erik Larsson, Wilhelm Stenhammar och Carl Sjöberg.

Förutom Marinens Musikkår, som dirigeras av Andreas Hanson, medverkar hovsångare Karl-Magnus Fredriksson och Slottskyrkans vokalensemble under ledning av Mary Ljungquist Hén.

Som vanligt är det högsta klass på inspelningen och vill man njuta av kunglig musik är CD:n ett måste.

Skivan kan beställas av Marinens Musikkårs Vänner. Kontakta Bernt Berntsson, telefon 0455-14919, så skickar han en CD mot faktura (125 kronor). Du kan också sätta in beloppet på plusgiro217 38 - 0. Hämtar Du skivan, är priset 100 kronor. Ange skivans namn, Royal Music, vid beställningen!

Olle Melin

Museet för Rörligt Kustartilleri

Nu är verksamhetsåret nästan slut och vi kan summera hur 2016 blev.

Antalet besökare har under året varit nära 5600. Det är en ganska stor ökning jämfört med föregående år och det största antalet besökare sedan vi började ta inträde. Guidernas arbete under sommaren har genomförts med stort engagemang och på ett grannliga sätt.

Märkesutställningen som visats under säsongen har uppskattats av många besökare. Museet vill rikta ett stort tack till Peter Lundqvist som genomfört utställningen på förtjänstfullt sätt.

Inför denna säsong reviderades den broschyr som beskriver vårt museum. Den nya utgåvan har rönt stor uppskattning.

Inventeringen som påbörjades i våras, har fortskridit under resten av året. Arbetet har gått något långsammare än vi hoppats men vi kommer med stor säkerhet att finnas på det Digitala Museet (digitalmuseum.se) innan

året är slut. Planen är att vi ska fortsätta detta inventeringsarbete och digitalisera återstoden av vår materiel. Tidsaspekten på detta arbete har vi måst ändra efter detta inledande försök. Idag är vi medvetna om att det kommer att ta flera år innan vi är färdiga med hela arbetet.

För att påbörja uppgiften att utveckla museet och för att öka vår kunskap har några medlemmar genomfört studiebesök. En resa genomfördes till Stockholm i slutet av oktober. Under resan besöktes SMHA (Sveriges militärhistoriska arv) kansli, Armémuseum, Vaxholms fästnings museum samt Sjöhistoriska museet. Genom SMHA försorg fick vi genomgångar i materielvård ur museal synpunkt, byggande av utställningar, textilvård och marknadsföring. Under hela besöket blev vi mycket väl omhändertagna. På samma fina sätt blev vi också bemötta på Vaxholms fästnings museum. Där fick vi en bra genomgång av hela museet och efter denna genom-

förde vi en diskussion om de förutsättningar som finns där kontra våra förutsättningar att driva museal verksamhet.

Till museet på Aspö har vi i dagarna fått två nya kanoner. Det är en 12/80 pjäs och en 7,5 M65. Vi har sedan tidigare ett exemplar vardera av dessa pjäser. Avsikten med den nya 7,5- pjäsen är att visa den med splitter-skydd, när vi får plats för detta. 12/80 pjäsen ska användas som uppvisningsexemplar när det är verksamhet som passar. För att få till en komplett uppvisningsgrupp behövs, förutom personal, även en tgbil 40 som är i körbart skick. Vi är "lovade" en sådan från Arsenalen i Strängnäs. Förhoppningsvis kommer den inom kort. Denna bil och pjäsen kommer att förvaras i Nättraby i lokaler som disponeras av Marinmuseum. **Är Du intresserad att delta i uppvisningsgruppen, tag kontakt med Benny Larsson!**

Fortverkets arbete, som jag beskrev i förra numret, har inte fortskridit som vi hoppades på. Det har uppstått en massa problem på vägen. Vi ser i alla fall ett visst ljus

just nu och hoppas att åtgärderna är genomförda innan året är till ända.

Vi som jobbar med museet blir av någon konstig anledning inte yngre med åren... Av det skälet behövs påfyllning med några nya guider varje år. Om Du är intresserad av att hjälpa till några dagar under nästa sommar, eller om Du på något annat sätt vill hjälpa till med verksamheten, hör av Dej till oss (musfrka@gmail.com).

Tommy Erlandsson

Marinens Musikkår – med anor från 1680-talet

Del 3

Marinregementets musikkår 1845-1872 (1886)

När Marinregementet sattes upp den 28 november 1845 i samband med omorganisation av Sjöartilleriregementet, övertogs musikkåren.

Enligt stat för Marinregementet skulle det finnas ett antal musiker av olika grader. Hur många, som fanns vid övertagandet 1845, har inte gått att utröna.

Från Marinregementet utgick så kallat spel på fartygen. I besättningslistorna för 1846 fanns spel på fregatterna *Desiré*, *Eugenie* och *Josephine*.

Vid fregatten *Eugenies* världsomsegling 1951-53 fanns en skeppsorkester om 7 man med. Fartygschefen Christian Adolf Virgin begärde hos Kungl Maj:t att få vakantsätta sju båtsmansnummer och ersätta dem med särskilt anställda musikanter samt att få ut instrument till dem på stationen. Kung Oscar själv gick med på att ersätta båtsmän med musikanter ”för det fördelaktiga inflytandet på besättningens sinnesstämning”. Instrumenten fick lånas från stationen, men de flesta var av en sådan slät kvalitet, att Virgin fick med egna medel bekosta inköp av bättre instrument samt även av noter. Virgin lät tillika sy upp en blå livréuniform till musikanterna under hamnbesöket i Portsmouth. Musikanten C G Sjöberg anställdes som orkesterledare för 60 riksdaler om året och f.d. musiksergeanten C B Humble fick 50 riksdaler samt de övriga fem 33 riksdaler per år. Kvaliteten på musiken

hade nog en koppling till, vad Virgin var beredd att betala. Flera deltagare på expeditionen har anförtrott sina dagböcker, att musiken under det första året gnisslade falskt å det förfärligaste och Virgin måste ha upplevt stridiga känslor, när han hörde gnisslet och blev påmind om, att han delvis ”stod för fiolerna”. Musikanten Wessman måste däremot ha varit obenägen – eller oförmögen – att förkovra sig, ty resan hade inte varat länge, förrän han fick slita 15 dag ”för liknöjdhet i tjänsten” och ungefär halvvägs runt klotet passade han på att rymma från tjänsten och hördes aldrig mera av.

Musikanterna på *Eugenie* var Humble, Larsson, Lindqvist, Sjöberg, Wessman (rymlingen), Andersson och Wiberg.

Från och med 1870-talet följde oftast en sextett med på fartygens årliga långresor.

I mars 1843 bildades vid dåvarande Sjöartilleriregementets musikkår en ”Musikcorpsens” gratialkassa. Syftet var att ge ekonomisk trygghet till avlidna musikers änkor och deras familjer.

Denna kassa överfördes till Marinregementet 1845. Enligt det reglemente, som antogs 1857, skulle ett årligt gratual på 54 kronor utgå till hautboistänka och med 36 kronor till harmonistänka.

Medel till kassan tillkom, genom att behållning från ett antal avgiftsbelagda konserter tilldelades kassan. Kassan

Fregatten Eugenie

Marinregementet övar på Vämöparken i Karlskrona. I förgrunden spel (flöjt, trumma, signalhorn).

överfördes 1886 till Blekinge bataljons musikkår och vidare till Karlskrona Grenadjärregementets musikkår 1902 varefter den överfördes till Kronobergs regementets musikkår 1928 där den avvecklades så sent som på 1950-talet.

Ledare för Marinregementets musikkår från 1845 var musikdirektör W von Lühmann. Han kvarstod till 1850 då han övergick till Jönköpings regemente. Han efterträddes av musikfanjunkaren A F Fiedler, som kvarstod till 1862, då han blev ledare för Skeppsgossemusiken, vilken sedermera skulle bli Flottans musikkår.

Någon gång på 1860-talet bildades ur Marinregementets musikkår en sextett, som spelade på olika platser i staden. Senare tillkommer ytterligare en sextett varvid den ene kallades Marinregementets äldre och den andra Marinregementets yngre sextett.

1872 vakantsattes Marinregementet och den personal, som fanns kvar, fick fortsätta, men någon nyrekrytering skedde inte. Kvarvarande personal överfördes 1886 till den nyuppsatta Blekinge bataljon (I 30).

Förutom militära spelningar spelade marinregementets musikkår på många olika platser i Karlskrona m.fl. orter. Exempel på spelplatser är: Ronneby brunn, Lycke-

by hotells trädgård, Hästögård, Schaars Trädgårdsanläggning. Vidare spelades det vid olika tillfällen i stadens kyrkor.

Ett exempel på repertoar kan hämtas från ett konsertprogram i Tyska kyrkan den 23 april 1847 och då framfördes:

Första avdelningen:

1. Ouverturs af Beethoven
2. Aria med Obligat-Klarinett af Mozart
3. Allegro och Andante för Klarinett af B Crusell
4. Pingst-hymn för Chör och Orchester af Muth-Rasmussen

Andra avdelningen:

5. Ouverture af Dalayrac
6. Hymn för Chör och Orchester af A Randel
7. Allegro af Beethoven, arrangerad för Harmonimusik af B Crusell
8. Chör ur Oratorium Skapelsen af Hayden.

Olle Melin

Minneskorum i Ulrica Pia

I det norska försvaret finns en tradition med ett korum i anslutning till Alla helgons dag, där avsikten är att hedra de kamrater, som inte längre finns med oss. I Karlskrona är bl.a. Fredsbaskrarna, Flottans Män och KA 2 Kamratförening intressenter.

Detta är bakgrunden till en motsvarande ceremoni, som genomfördes i Amiralitetskyrkan Ulrica Pia i Karlskrona fredag fredagen innan Alla helgons dag.

Korumet leddes av amiralitetspastor Daniel Breimert och representant för Försvarsmakten var ställföreträdande marinbaschefen kommendör Jonas Westin. Den sistnämnde lade ner en krans och denna placerades senare vid den tacksägelseplats, som i form av ett skepp finns utanför kyrkan.

En sextett ur Marinens Musikkår under ledning av Peter Meijer medverkade liksom församlingens organist Annika Nilsson.

Kraftig blåst och ösregn hindrade säkert många från att delta, men förhoppningen är, att korumet ska bli en tradition för att minnas de kamrater, som inte längre finns med oss.

Olle Melin

Skeppet vid Tacksägelseplatsen utanför Amiralitetskyrkan

Anders Nilsson slog korumslag

Kommendör Jonas Westin och amiralitetspastor Daniel Breimert

Foto Olle Melin

Ordförande i Flottans Män Karlskrona Göran Löfgren med fru Kerstin deltog vid korumet

Sextett ur Marinens Musikkår medverkade

Då jag sökte fattighjälp

Ett minne från en jul under nödåren

Ar 1933 närmade julen sig i världen. Det ljus som bådades i skolan, tycktes vara utan lyskraft, och utvecklingen söder om det då torskrika balthavet lade ett mörker över sinena, ända hit till Sveriges fattiga trädgård.

Blekinge hade väl alltid präglats av arbetslöshet och fattigdom, och så var det 1933. Min far var stenhuggare, allt sedan han i mitten av 1890-talet, som sexåring, av sin styvfar sattes i "Berget" för att lära sig hugga sten. Så förflöt hans barndom med att hugga sten varannan dag och gå till skolan varannan.

Författarens barndomshem.

1933 var min far fyrtiofyra år, bosatt i en gammal båtsmansstuga i Rödeby, gift och hade tre pojkar. Stenhuggeriet, som tidigare hade varit ett ganska lönsamt arbete, hade undanträngts av betong och asfalt, och hade blivit en markant låglönesysselsättning. Där till hörde, att under frostig vintertid frös stenen, så att den inte kunde bearbetas, med följd att inkomsten minskade ytterligare. En svår depression präglade också tiden.

Så rådde brist på föda i stugan inför julen 1933, och jag hörde far mumla något om att egentligen borde han gå ner till fattigvården, när storgubbarna i styrelsen hade stämma och söka litet nödhjälp. Men, så hörde jag honom bittert tillägga, att det nog var förgäves; han skulle inte få något. Jag var sju år, i slutet av min första skoltermin och kunde hjälpligt läsa och skriva. Vad far hade sagt, grep mig, jag gick och funderade, och kom fram till att jag kanske kunde pröva min möjlighet hos storgubbarna.

Tionde december höll fattigvårdsstyrelsen stämma i fattiggårdshuset. Jag gick dit, där var kö, långsoffan full av arbetslösa och fattiga, och jag sist. Stämmolokalens dörr var stängd, och ljud från stämman hördes ut till de

väntande. Min tur kom, en storgubbe öppnade dörren och ropade: "Nästa!". Han släppte in mig, och jag stod framför de mäktiges sammanträdesbord, med ledamöter på ömse sidor och en ledare vid ena ändan. Jag var liten, fattig och ängslig. Barhuvad bugade jag mig djupt för dem, som jag lärt mig, hemma och i skolan.

Fattiggården och dess långa soffa.

"Vad vill du min lille pojke?" hörde jag någon säga. "Jag skulle behöva lite julapengar" blev mitt ynkliga svar. Leenden och ljudligt sorl fyllde då rummet. "Skulle du behöva lite juulapeengar..." hörde jag ordföranden säga. "Ja!" Man utredde vem jag var etc. och parlamenterade några minuter. Sedan lade en av de mäktiga ett papper framför mig och sade: "Kan du skriva ditt namn här?" Jag kunde och gjorde det. Sedan gav han mig två tiokronorssedlar.

Lycklig och fylld av intryck efter händelsen hastade jag hem och lämnade sedlarna till min mor, som häpen och tacksam tog dem. För tjugo kronor kunde man 1933 köpa mera än för tusen kronor 2016. Religiösa Fröken i småskolan rådde oss att bedja till Gud, om något fattades oss, och där tiggde jag om fattighjälp - utan framgång. Men, i Walles grå stuga fanns mat på bordet julafton 1933.

Gustav Karlsson Walles

Grillfest den 18 augusti

Den 18 augusti genomförde Flottans Män tillsammans med KA 2 Kamratförening den traditionsenliga grillfesten vid Fylgia, Skönstavig. Ett 65 tal deltagare möttes av sommarväder och vackert uppdukade bord. Ordförande Göran Löfgren hälsade alla välkomna till en trevlig kväll. En svalkande drink serverades och därefter företogs en tipspromenad i den vackra omgivningen. Under tiden arbetade grillmästarna Ingvar Stenmark och Elving Gustafsson med att fläskytterfilé, fläskkarré och grillkorv blev perfekt tillagade. En välkomponerad och delikat grillbuffé välkomnade deltagarna efter tipspromenaden. Alla lät sig väl smaka och njöt samtidigt av professionell sång- och musikunderhållning av Mats Eurenus och Lars-Erik Andersson. Ordföranden delade ut FM Ankarmedalj i silver till Bo-Inge Andersson för hans gedigna insatser för föreningen. En kväll som fortsatte med prisutdelning i tipspromenaden, allsång och en trevlig och gemytlig stämning.

Stellan Andersson

I väntan på att maten skall serveras

Mingel under samlingen

Musikunderhållning bjöds på under kvällen

Lycklig vinnare av en flaska vin

Här grillas det

Här serveras den goda grillade maten

Grillmiddag innanför småbåtshamnen.

Ordförandeträff på Kungsholmsfort

Onsdagen den 24:e augusti samlades representanter för Kustartilleriets kamratföreningar till en ordförandeträff på Kungsholmsfort. Samtliga föreningar var närvarande med undantag för KA 5 kamratförening.

Syftet med mötet var i första hand att diskutera möjligheterna att återuppta traditionen med årliga KA-kamratföreningsträffar igen. Ur vår kamratförening deltog undertecknad, Kent Alritzson och Lars Iger. Delegationen från vapenbröderna anfördes av Bengt Persson, KA3 av Rutger Bandholtz och KA 4 av Bo Andersson

Vid mötet bestämdes preliminärt att första träffen skulle genomföras på Amf1 i samband med regementets dag 2017. Det preliminära datumet som diskuterades vid träffen var helgen 8-10 september, men i skrivandes stund har vi nåtts av uppgiften att det istället troligen blir helgen 1-3 september. Vi beslöt också att planera träffarna i fortsättningen kronologiskt, vilket skulle innebära att KA2 kamratförening organiserar träffen 2018 och följs därefter av KA3, KA4 och KA5 i nämnd ordning.

Andra ämnesområden som diskuterades var närvaro i samband med Nordiska militära kamratföreningsträffen i Halmstad juni 2017, firandet av Marinens 500-årsjubileum 2022 samt arbetet inom ramen för Sveriges militära kamratföreningars riksförbund (SMKR).

Diskussionerna genomfördes i konferensrummet Södra Befälshuset på ett sommarfagert Kungsholmsfort, och på kvällen ordnades gemensam grill i parken nedanför Donjonen där vi fick möjlighet att diskutera vidare och även dryfta gemensamma minnen. Efter en natt på

logement i linje IX, slutförde vi diskussionerna under torsdagsförmiddagen innan vi tog båten in till Örlogshamnen där vi skiljdes åt för denna gång.

På ett senare styrelsemöte beslutades att KA2 kamratförenings POC inför det fortsatta arbetet med kamratföreningsträffar skall vara Kent Alritzson. Nu närmast står då förberedelser för en resa till Berga i samband med regementets dag och förhoppningsvis en välbesökt kamratföreningsträff.

Peter Glimvall

Foto: Kent Alritzson

Kaffet efter lunchen avnjutes i det vackra vädret.

Det gotländska kustartilleriet har omgrupperat

1988, då KA 3 firade sitt 50-års jubileum, invigdes vårt förbandsmuseum. Museet inrymdes i en för ändamålet ombyggd magasinsbyggnad från 1800-talet senare hälft, Franska kasern. I anslutning till förbandsmuseet var även ett salutbatteri placerat. Fram till KA 3 nedläggning den 31 oktober 2000 bestod museet främst av föremål utställda i Franska kaserns tre plan med temat "från Krimkriget till våra dagar". Utomhus visades ett par pjäser och en minarbetsbåt.

Efter nedläggningen övertog kamratföreningen ansvaret för museet. Under avvecklingen av fredsförbandet KA 3 och krigsförbanden överfördes en mängd större och mindre föremål till museet. Bl.a. anlades en utomhusutställning, Pjäsparcken, som kom att innehålla huvuddelen av de pjästyper, både fasta och rörliga, som ingått i den gotländska kustartilleriorganisationen. Kamratföreningen underhöll materiel och utvecklade museet fram till och med sommaren 2014. Salutbatteriet var

aktivt t.o.m 2006 då det utgick som en direkt följd av nedläggningen av alla fredsförband på Gotland där P 18 som sista förband lades ned i maj 2005. Hemvärnet ansvarade för salutskjutningarna under 2006 men kunde inte åläggas ansvaret på lång sikt. Kamratföreningen arrangerade även nationaldagsfirandet i anslutning till museet t.o.m. 2014.

I slutet på 2013 fick kamratföreningen två dystra besked. Det stöd föreningen tidigare erhållit via Gotlands försvarsmuseum i Tingstäde för lokalkostnaderna i Fårösund skulle inte erhållas från 2014. Dessutom avsåg Försvarsmakten helt och hållet att lämna Fårösund och avveckla all materiel där. Kamratföreningen hade då två alternativ: - Lägga ner museet i Fårösund och avveckla all materiel eller - Flytta materiel och verksamheten till Gotlands försvarsmuseum i Tingstäde. Som ni förstår fanns det bara ett alternativ. Om vi som kamratförening ville bevara arvet av KA 3 och det gotländska kustartilleriet fanns bara Tingstäde som alternativ.

Direkt efter museets stängning den 17 augusti 2014 påbörjades arbetet med att avveckla och flytta museet till Tingstäde. I Tingstäde fanns sedan 2009 ett försvarsmuseum etablerat och som var inriktat på arméförbandens verksamhet och materiel. Under 2013 tillkom en flygdel efter att Gotlands flygmuseum i Visby avvecklats. Vår marina del kom att organiseras tillsammans med flyget i den sk Skans 4, en fd infanteriskans.

Att flytta ett etablerat museum, bla innehållande fasta kustartilleripjäser på 50-60 ton, var en logistisk utmaning som ni förstår. Det konceptet vi hade för vårt museum i Fårösund ville vi så långt som möjligt behålla när vi kom till Tingstäde, dvs en utomhusutställning med den tunga kustartillerimateriel och inomhusutställning likt den i Franska kasern.

Efter stora ideella insatser av kamratföreningens arbetsgrupp och med omfattande entreprenadinsatser av gotländska transportföretag och med värdefullt stöd av försvarsmuseet i Tingstäde och Försvarsmakten kunde vi invi-

Populärt besöksmål

Pjäsplatserna i vinterskrud

ga Gotlands försvarsmuseums marindel den 30 maj 2015. Men som med all museal verksamhet var vi naturligtvis inte klara, utan arbetet har fortsatt under 2016 att utveckla vår marina del av Gotlands försvarsmuseum. Och arbetet fortsätter. Så om du kommer ut till oss på "öjn" är ett besök på Gotlands försvarsmuseums marina del ett måste. Välkommen!

Rutger Bandholtz
Ordförande KA 3 kamratförening

Skans 4 Tingstäde

Rörliga enheter under tak

Korsord 2016:2

Gustav Karlsson har konstruerat korsordet

Lösningen sänds senast 1 febr 2017 till

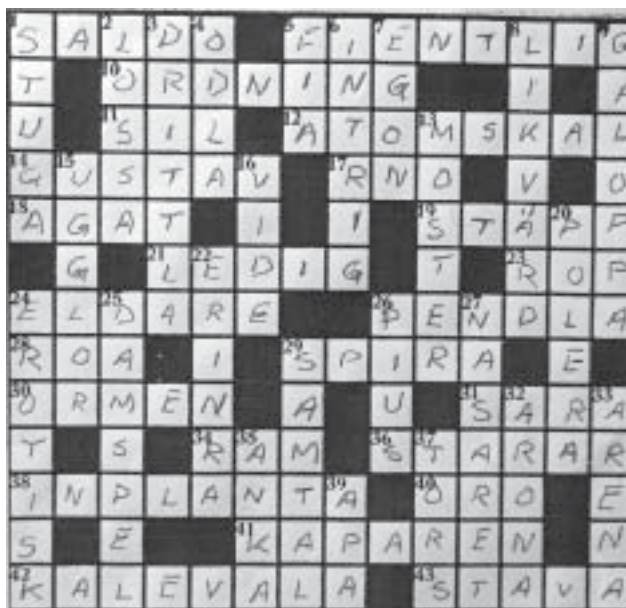
Gustav Karlsson

Syrenvägen 4

370 30 RÖDEBY

Pris till de första öppnade rätta lösningarna.

Vinnare Korsord 1 2016:

Lösning korsord 1 2016

Vågrätt.

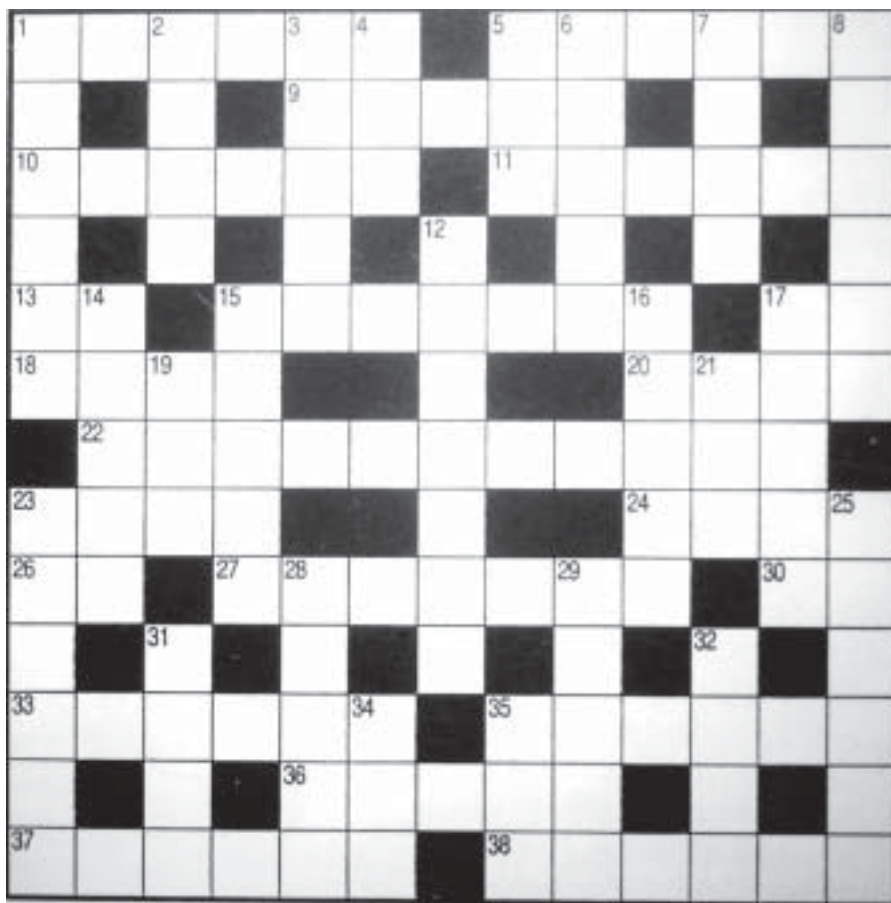
1. Annan tid än bestämd.
5. Brödet av Lime och Panis.
9. Lamm.
10. Medföljande handling.
11. Gör versmakare.
13. Fjärrbilder.
15. Stjärnbild.
17. Sagokvinna.
18. Operaverk.
20. Träslag.
22. Underordna.
23. Varumärke, t. ex.
24. Förbud.
26. I fall.
27. Bra till gagn.
30. Tankfartyg.
33. Att minska.
35. Gammalt läskmärke.
36. Ohyvlad.
37. Substituerad.
38. Var gammal skiva?

Lodrätt.

1. Mera kvalificerat brott.
2. Muntligen uttrycka sig.
3. Flottjagare en gång.
4. Hederstitel.
5. För trätoner.
6. Voro väl Fimbulvintrar.
7. Huggvärja.
8. Thule.
12. Fakta om Helios.
14. Intyg.

15. Han gav dubbla brudskap.
16. Känna sig för.
17. Ekorre.
19. Stupid.
21. Numismatisk enhet.
23. Styrde mot vinden.
25. Orientalisk.

28. Var Benjamin.
29. Kan kanoner kallas.
31. Befriade Camilla?
32. Avsiktligt dödande.
34. Infinitivmärke.
35. Nyckelman i himlen.

Vi gratulerar

95 år

Bengt Fender	Falun	22/02
Ingemar Tegerbjör	Katrineholm	22/04

90 år

Stig G A Nilsson	Karlskrona	30//05
------------------	------------	--------

85 år

Lars Hällström	Karlskrona	03/02
Bertil Lövgren	Karlshamn	16/02
Stig Jönsson	Nättraby	18/02
Olof Svensson	Vimmerby	22/03
Bernt Wahlström	Karlskrona	07/05

80 år

Roy Jönsson	Ronneby	07/03
Gunvor Ronnefalk	Nättraby	21/04
Tore Andersson	Olofström	29/04
Birgit Freij	Karlskrona	17/05
Anders Berlin	Fårösund	05/06

75 år

Lars Hidling	Karlskrona	18/02
Bernt Lindén	Kristianstad	12/03
Bengt-Göran Lexhagen	Karlskrona	05/06

70 år

Roland Strandh	Rödeby	02/01
Hans Hansson	Viken	09/01
Jan-Erik Hansson	Åsa	11/03
Kent Alritzson	Karlskrona	28/03
Leif Olsson	Lyckeby	06/04
Tom Bergström	Karlskrona	02/06

65 år

Lennart Lilja	Karlskrona	27/01
Yvonne Carlsson	Lyckeby	15/02
Lars-Åke Svärd	Arbrå	17/05

60 år

Peter Johnsson	Asmundtorp	05/02
Sven Eneroth	Lund	03/05
Lars Ågren	Karlskrona	05/05
Peter Jangbro	Malmö	35/05

55 år

Örjan Petersson	Kalmar	03/04
Peder Josephson	Västra Frölunda	16/05
Mikael Alf	Karlshamn	01/06

50 år

Patrik Svärd	Landskrona	26/05
--------------	------------	-------

Avlidna kamrater

Nils-Olof Andréasson	Karlskrona	2016-06-30
Sten Jonsson	Karlskrona	2016-08-07
Uno Thordstein	Lyckeby	2016-08-19
Åke Hansson	Ramdala	2016-08-29
Alve Held	Karlskrona	2016-09-15
Lars-Olov Olsson	Karlshamn	2016-09-19
Sven Sonnheden	Lyckeby	2016-09-26

Nya Medlemmar

Per-Håkan Nilsson	Malmö
Peder Josephson	Västra Frölunda
Per-Ingvar Persson	Rödeby
Nils Wikander	Göteborg
Ulf Falck	Lyckeby
Martin Holmqvist	Kullavik
Jens Faxhag	Lyckeby

Sommar i Vintergatan

Över jorden syns månen gå fram
lik en solkatt, mot stjärnor som damm.
Solen sjönk bakom skogen i byn
djupt i fågelsången mot skyn.

Tusende stjärnor om natten
speglas i skogskällans vatten:
åldriga, novor och brunna
stjärnor, se'n länge försvunna.

Månen är full i fasen.
Solen, ständigt i gasen,
briljerar och brinner ut.
Sen är det soliga slut.

Gustav K. Walles

Roland Hultgren, Gustav Karlsson, Tom Olsson och Birger Werner i samtal

Årskamraterna Krister Wictorsson och Lennart Lindqvist

Höstmötet

Foto: Kent Alritzson

Kjell Silverbark, Yvonne Wirbrand och Hans-Olof Claesson i KÖMS bibliotek

Två långväga medlemmar Anders Berlin och Karl Mauritzson